

sharp angle with the apex of the abdomen. I cannot conceive what these appendages can be for. Length $8\frac{3}{4}$ lines; expanse of wings 4 lines; ovipositor $2\frac{1}{2}$ lines.

It is a very beautiful species: it is very curious how an insect so small can insert its ovipositor between the large scales of the pinecones, so as to reach the larvae of the Cynips(?) residing in the seeds: the economy of this insect would be very interesting, if any one residing where the species abounds would work it out. — Edward Parfitt; 4, Weirfild Place, St. Leonards, Exeter, February 10, 1857.

Uit het bovenstaande blijkt, dat de schrijver, evenals nog velen na hem, in de meening verkeerde, dat onze Chalcidide (Chalcis) een parasiet van eene Galwesp (Cynips) zou zijn, evenals vele naverwante Chalcididen. Eerst heel veel later heeft WACHTL de phytophage levenswijze van sommige *Megastigmus*-soorten (speciaal *spermotrophus*) aangetoond.

Ten onrechte meende PARFITT, dat het ♂ van *Megastigmus pinus* uiterst zeldzaam zou zijn; dit is later gebleken, en ook mijne ondervinding bij onze inlandsche exemplaren. De ♂♂ blijven echter bij de ♀♀ wel steeds verre in de minderheid, wat aantal betreft. De beschrijving er van werd eerst in 1913 gegeven door CROSBY, Ann. Ent. Soc. Amer. v. 6, p. 161, f. 4.

Ik hoop later in staat te zijn, ook het een en ander over de donker gekleurde *Megastigmus*-exemplaren uit ons Pinetum te kunnen mededeelen.

Schovenhorst, Putten, Jan. 1933. J. TH. OUDEMANS.

De Overwintering van *Vanessa urticae* L.

Het is van algemeene bekendheid, dat de bij ons overwinterende *Vanessa*-soorten zich dikwijls reeds vroeg in den nazomer eene daartoe geschikte plaats uitzoeken. Meerdere malen trof ik rustende exemplaren van *Vanessa urticae* L., van *Vanessa io* L. en van *Vanessa polychloros* L. reeds in Augustus in schuilhoeken binnenshuis aan, o.a. achter

schilderijen en spiegels. Terwijl andere exemplaren derzelfde soort nog buiten in den zonneshijn rondartelen, hebben de genoemde zich reeds afgezonderd, zonder twijfel voor de winterrust.

Het zal echter wel een bijzonder toeval zijn, als men van het er aan voorafgaande getuige is. Nu mij dit in den afgelopen zomer te beurt viel, wil ik het gaarne te boek stellen.

Op Zondag 14 Augustus j.l., des namiddags te 6 uur, bevond ik mij op een der slaapkamers van mijn woonhuis op Schovenhorst. Het was zeer warm, ongeveer 80° Fahrenheit, en de zon scheen met volle kracht. De kamer was donker gehouden door neergelaten jalousieën, terwijl van één venster één der naar buiten openslaande ramen open stond. Van buiten af moet dat open raam er hebben uitgezien als de ingang van eene vrijwel donkere ruimte. Buiten vloog langzaam, als zoekend, langs den muur van het huis, eene *Vannessa urticae*. Bij het raam gekomen, vloog de vlinder onmiddellijk naar binnen, vloog daar enkele minuten langzaam rond, voornamelijk nabij de zoldering, en maakte den indruk, naar een rustpunt te zoeken. Weldra was dit gevonden, en dat wel tegen een der wanden, dicht bij de zoldering. Enkele minuten later had de vlinder den ruststand aangenomen en kon men zich verbeelden, dat hij daar al geruimen tijd gezeten had. Ik kwam gedurig eens kijken, en stelde vast, dat hij den geheelen avond onbeweeglijk was blijven zitten. Ook den volgenden ochtend vroeg was dit nog het geval, zoo ook te 7 en te 8^{1/2} uur. Te 11 uur was hij echter verdwenen, naar alle waarschijnlijkheid door verstoring bij het in orde brengen van die (bewoonde) slaapkamer.

Men blijft zich afvragen, waarom bij zooveel licht en warmte, als op de naburige borders tal van vlinders, ook van onze soort, van bloem tot bloem vliegen, en de zomer zich nog als in volle ontplooiing voordoet, enkele exemplaren reeds de winterkwartieren opzoeken. Dat men name-lijk het laatste van mijn exemplaar mag veronderstellen, komt mij alleszins waarschijnlijk voor.

Schovenhorst, Putten, Dec. 1932. J. TH. OUDEMANS.
